

Schoolplan 2021/24

30 september 2021 (bijgesteld december 2022)

1. Inleiding
2. Schoolplan voor een 'gemeenschap van scholen'
Subjectieve 'evidence'
  - a. Het kerndoel
  - b. De nevensdoelen
  - c. De uitgangspunten
3. Hoe we de doelen bereiken
  - Bieden van voldoende onderwijstijd
  - Pedagogisch handelen
  - Vinger aan de pols door mentoren
  - Meerdere ontwikkelpaden bieden
  - Informeel contact voor goed zicht
  - Het lesgeven centraal
  - Bekwame docenten en bekwaam onderwijs
  - Duidelijkheid over wat we wel en niet bieden
  - Transparante afspraken
4. Hoe we het bereiken van doelen meten
  - Zoveel mogelijk 'evidence' laten meewegen
  - Zicht van docenten op ontwikkeling van leerlingen
  - Zicht op kwaliteit didactisch handelen en begeleiding van leerlingen

5. Kwaliteitsborging
  - 5.1 Kwaliteit is tastbaar en toetsbaar
  - 5.2 Wettelijk kader, regelingen en onderzoekskader
  - 5.3 Wij voldoen aan de wettelijke vereisten en de eisen van de inspectie ten aanzien van Basiskwaliteit
  - 5.4 Op basis van zelfgekozen criteria streven wij voor onze scholen naar een eigen standaard voor 'een goede school'
  - 5.5 De onderwijsvisie en het pedagogisch concept zijn sturend
  - 5.6 Binnen Pvo werken we cyclisch aan de onderwijskwaliteit
  - 5.7 Kwaliteitszorg en kwaliteitsborging: kwantitatieve instrumenten op orde en ruimte voor kwalitatieve gesprekken
  - 5.8 Bereid tot rekenschap/verantwoording en toezicht
  - 5.9 Kiezen voor overzichtelijkheid
  - 5.10 Duidelijke rolverdeling en organisatie
6. Financieel Beheer op orde
7. Kwaliteitszorg, de aanpak
8. Ons kwaliteitszorgstelsel in een schema

Bijlage 1: Burgerschapsonderwijs

Bijlage 2: Aanvullende onderdelen

Bijlage 3: Beleid bij achterstanden, met name achterstandsbeleid bij taal

1. Inleiding

De Stichting voor Persoonlijk VO (Pvo) is het bevoegd gezag van acht scholen, die eenzelfde onderwijsconcept kennen: kleinschalige scholen, met kleine klassen, een vast rooster, lessen van 85 minuten waar leerlingen ook daadwerkelijk aan de slag gaan, volop kansen voor leerlingen om op te stromen naar havo en vwo, taalreizen en eigen arbeidsvoorwaarden.

De acht scholen (tot eind 2022 onder de naam SvPO) vallen sinds eind december 2022 onder één stichtingsbestuur. Voor de bestuurlijke fusie waren de scholen zelfstandig maar gold voor alle acht scholen het schoolplan dat eind september 2021 was vastgesteld.

Vanaf 7 juni 2022 is een interim schoolbestuur aangesteld dat - na een periode van onrust - moet zorgdragen voor rust op de scholen en een continuïteit van onderwijs. Dat gebeurt in hoofdlijnen op basis van het schoolplan 2021 - 2024 omdat het concept van het onderwijs wordt gecontinueerd.

Wel zijn de teksten met betrekking tot kwaliteitsbeleid en kwaliteitsborging vervangen door een hoofdstuk waarin het huidige - door de medezeggenschapsraad goedgekeurde - beleid wordt weergegeven. Ook zijn passages die niet meer actueel zijn, vervangen door passende teksten. Het huidige bestuur kiest voor een kwaliteitsbeleid waarbij personeel, leerlingen, ouders een duidelijke stem hebben. Een beleid dat is gebaseerd op een cyclische werkwijze waarin werken aan verbetering de grondhouding wordt.

Hiernaast heeft het interimbestuur gekozen voor een professionalisering van de organisatie, waarbij het realiseren van een lage overhead uitgangspunt blijft en de professionaliteit van docent de ruimte krijgt. Bovendien vinden het bestuur en de schoolleiding een goede samenwerking in de regio, een duidelijke plaats in het samenwerkingsverband en goede contacten met het aanpalende onderwijsvelden belangrijk voor onze leerlingen.

De scholen en het bestuur zijn volop in ontwikkeling. Daarom heeft dit schoolplan een tijdelijke functie. Het interimbestuur vindt het van belang dat voor 1 juli 2024 een schoolplan komt dat recht doet aan die ontwikkeling.

2. Schoolplan voor een ‘gemeenschap van scholen’

Dit schoolplan is geschreven voor een gemeenschap van acht scholen gezamenlijk. Onze scholen werken vanuit hetzelfde onderwijsconcept, waardoor een gedeeld schoolplan voor de hand ligt. De scholen vormen tezamen een ‘gemeenschap van scholen’. Dat verklaart ook waarom er behalve het schoolplan nog veel meer onderling gedeeld en uitgewisseld kan worden, zoals de schoolgids, het leerlingstatuut en het programma van afsluiting en toetsing. Met zoveel betrokkenen aan hetzelfde schoolplan schrijven is natuurlijk wel een uitdaging. Het betekent dat we verschillende keren een concept maken en daar van betrokkenen, waaronder medewerkers en de MR’ en reacties op vragen. Na verwerking van de reacties volgt dan een nieuwe versie. Na enkele iteraties bereiken we de definitieve tekst.

Subjectieve ‘evidence’

Ons sterke punt is dat we zoveel mogelijk ‘leerdoelgericht’ en ‘evidence based’ werken: We kijken naar de feiten en zoeken verbeterpunten. We zijn daarbij innovatief, maar we volgen vernieuwingen dus alleen als ze bewezen effectief zijn. Wij werken met kleine klassen omdat docenten daarin betere resultaten kunnen bereiken met hun leerlingen mede omdat de werkdruk kleiner wordt en het in de klas rustiger kan zijn. Deze benadering zorgt voor goede resultaten, met name zorgen onze scholen ervoor dat zij opstomen of in ieder geval het niveau halen dat de basisschool adviseert.

Ons zwakke punt is nog dat we soms de ‘zachte’ kant missen. De feiten die we betrokken in onze kwaliteitsverbeteringen waren vooral de objectieve resultaten, de leeropbrengsten. We missen soms nog de subjectieve informatie van leerlingen, docenten en ouders. Zoals opmerkingen over het gebruik van lesmethoden, ervaren werkdruk door achtervang, of anderszins klachten van bijvoorbeeld ouders.

We moeten hiervoor meer systematisch die subjectieve informatie betrekken in het beleid. Dat is waar we de komende tijd mede aandacht aan zullen besteden - zonder de al bereikte resultaten uit het oog te verliezen!

A. Het kerndoel

Het doel van onze school is zodanig in leerlingen te investeren dat ze zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. We vinden het niet voldoende om ‘uit ieder kind te halen wat er in zit’ zoals dat vaak wordt genoemd. Alsof vooraf vaststaat én bekend is wat een kind maximaal kan en het er alleen nog maar om gaat daar invulling aan te geven.

De mogelijkheden van een kind zijn nog volop in ontwikkeling en pas in de loop van de tijd zal blijken wat die mogelijkheden zijn. De school moet die ontwikkeling daarom ruimhartig en actief stimuleren en niet te snel vastleggen wat een kind maximaal zou kunnen.

Concreet streven we ernaar dat leerlingen tenminste hun basisschooladvies halen en liefst meer. Zo geven we mavisten alle kans om havo te halen. Havisten bieden we mogelijkheid om zich breed te ontwikkelen en eventueel vwo te halen. vwo’ers bieden we veel extra en stimuleren we bijvoorbeeld om Gymnasium te halen.

B. De nevensdoelen

Tot nu toe leidden we uit dit hoofddoel de subdoelen af. Sociale veiligheid bijvoorbeeld noemden we belangrijk omdat het ertoe bijdraagt dat leerlingen zich beter ontwikkelen. Dit miskent echter dat die sociale veiligheid ook een zelfstandig doel is. We noemen het daarom voortaan nevensdoelen:

- prettig en sociaal veilig schoolklimaat
- aangename werkomgeving voor docenten

C. De uitgangspunten

1. We benaderen het onderwijs zoveel mogelijk objectief en op feiten gebaseerd. We doen onderzoek naar de meeste effectieve onderwijsvormen, gebruiken geen onbewezen methoden en verzamelen zoveel mogelijk data over het onderwijsproces om te kunnen toetsen wat wel of niet goed werkt.
2. De school is er voor de ontwikkeling van de leerlingen. Dat wil zeggen:
  - a. Activiteiten van de school zijn altijd gericht op de ontwikkeling van die leerling. Een taalreis is bijvoorbeeld geen excursie voor de gezelligheid (al mag het best gezellig zijn), maar moet toegevoegde waarde hebben voor de ontwikkeling van de taalvaardigheid.
  - b. Bij de organisatie van de school staat het belang van leerlingen voorop. Docenten moeten zo weinig mogelijk worden belast met organisatorische taken en ruimte hebben om zich te ontwikkelen. Het rooster is zo georganiseerd dat docenten aanwezig zijn dag en dat rust en orde voor de leerlingen wordt gewaarborgd. De schoolleider is vooral een onderwijskundig leider die zich gesteund weet door enkele docenten die onderwijsinhoudelijke zaken goed regelen.
3. We houden de organisatie zo overzichtelijk mogelijk. Alleen dan kunnen we de overhead beperkt houden, zodat de middelen zoveel mogelijk bij de leerlingen terecht komen. Natuurlijk moeten de wettelijke taken en regelingen naar behoren worden uitgevoerd. Maar een kleine, overzichtelijke school waar rust en regelmaat belangrijke elementen zijn vraagt minder organisatie en overhead. Daar waar mogelijk moet slimme ICT voor de juiste ondersteuning zorgen.
4. Professionalisering van docenten is belangrijk. Daarom is het van belang dat docenten bovenschools vakoverleg kunnen voeren met vakgenoten van andere scholen. Dit vakoverleg dient vooral inhoudelijk gericht te zijn.
5. De school is regionaal geworteld en staat open voor regionale samenwerking. De ontwikkeling van burgerschapszin en het leren kritisch denken is voor leerling belangrijk. Door het vak filosofie een belangrijke plaats te geven in het curriculum wordt de leerling ruimte geboden om zich hierin te ontwikkelen. Met maatschappelijke stages in de regio leert de leerling zijn omgeving op een andere wijze kennen.

3. Hoe we de doelen bereiken

De data die we de afgelopen jaren hebben verzameld bevestigen wat we ooit uit eigen onderzoek hadden gehaald bij de oprichting van Pvo, namelijk het grote belang van het maken van meters door leerlingen. Opdrachten moeten gemaakt worden, woordjes daadwerkelijk geleerd, enz.

Bieden van voldoende onderwijstijd

Om meters te kunnen maken is veel onderwijstijd nodig. Wij hanteren de dezelfde definitie van onderwijstijd als het Ministerie, ondanks dat die soms erg ruim is. Volgens die definitie bieden we ruim meer onderwijstijd dan gangbaar. Dat is mede belangrijk omdat het vanwege beter toezicht zinvol is om huiswerk op school te maken - zeker in de onderbouw. Dit zorgt er ook voor dat docenten zich in de lessen meer kunnen concentreren op de moeilijker onderwerpen en zij leerlingen waar nodig extra aandacht kunnen geven.

Het bieden van ongeveer 10% meer onderwijstijd dan de wettelijke norm is een extra ambitie die we op dit hebben in aanvulling op de basiskwaliteit volgens het kader van de onderwijsinspectie.

Pedagogisch handelen

Het maken van meters is voor iedere leerling belangrijk. In weerwil van het individualistische idee, lijken we meer op elkaar dan we denken. Leerlingen volgen daarom globaal dezelfde leerroute en hetzelfde kerncurriculum. Dat maakt samenwerken beter mogelijk en sluit ook aan bij de socialiserende rol die school heeft als een reeks 'rites de passages' in de ontwikkeling. Er is klassikaal maatwerk door leerlingen over de klassen te verdelen naar tempo en niveau. In de ene klas biedt de docent verdieping van de stof, in de andere herhaling. Verder biedt het aanbod van lesstof differentiatie door verdiepingsopdrachten alleen aan te bieden aan leerlingen die dat aan kunnen. Ook is er aanpassing, afhankelijk van indicaties als dyslexie.

Leerlingen worden door docenten gestimuleerd en krijgen veel gelegenheid geboden om zich tot een zo hoog niveau mogelijk te ontwikkelen. Het basisschooladvies beschouwen we als het minimaal haalbare, niet het eindpunt. Leerlingen met mavo-advies krijgen twee jaar de tijd om een havo-niveau te halen, havo-leeringen krijgen drie jaar de tijd om een vwo-niveau te halen. Vwo'ers krijgen in de onderbouw klassieke talen aangeboden om hen te interesseren voor het gymnasium. In de bovenbouw vwo worden er onderdelen aangeboden op universitair niveau om leerlingen voor te bereiden. Ook krijgen ze gelegenheid tot het behalen van extra certificaten Engels en Frans.

Vinger aan de pols door mentoren

Wekelijks lopen mentoren in een onderling overleg hun leerlingen langs. Dat doen ze aan de hand van behaalde cijfers op toetsen, voortgang op het gemaakte huiswerk, registratie van incidenten en onderwijskundige opmerkingen en de eigen informele waarnemingen. Als de voortgang, gedrag of het welbevinden van een leerling langere tijd dusdanig te wensen overlaat dat de ononderbroken ontwikkeling van deze of van andere leerlingen daardoor in gevaar komt en zij mogelijk niet het niveau van hun basisschooladvies gaan halen, stellen de mentoren een actieplan op.

Meerdere ontwikkelpaden bieden

Er zijn meerdere doorlopende ontwikkelpaden voor leerlingen. Leerlingen hebben twee jaar lang de mogelijkheid om havo te halen. Als dat niet haalbaar blijkt, worden in het tweede jaar afspraken gemaakt over het vervolg. Als een leerling het wel kan, maar niet wil halen is er de mogelijkheid van een mbo-route na havo3. Leerlingen hebben drie jaar lang de mogelijkheid om vwo te halen. Tenslotte

is er een havo-route waarbij leerlingen eerst havo doen en voorbereid worden op een vervolg naar vwo5.

Informeel contact voor goed zicht

De informele informatie over leerlingen is van groot belang voor een goede interpretatie van de ontwikkelingen van leerlingen. Er is daartoe een breed scala aan maatregelen genomen om de informele informatie te maximaliseren:

- kleine schaal en beperkt aantal leerlingen per leerjaar; beperking van het gemiddeld aantal leerlingen per klas (de gemiddelde klassengrootte is 16) en het totaal aantal leerlingen dat een docent heeft;
- aanwezigheid van docenten op school doordat hen gevraagd wordt ook niet-lesgevende taken op school te doen;
- docentenkamer in de aula;
- rooster waarin kleine vakken met weinig contacttijd vermeden worden (bijvoorbeeld door vakken als biologie, aardrijkskunde e.a. in de onderbouw te concentreren in één leerjaar).

Docenten hebben per leerling veel tijd en aandacht beschikbaar en kunnen daardoor een informeel inzicht in iedere leerling verwerven - naast de toetsresultaten en de (onderwijskundige) administratie.

Doordat docenten door deze maatregelen goed zicht op leerlingen hebben, bevorderen ze ook de sociale veiligheid. Die veiligheid bewaken we bovendien met de uitvoering van het veiligheidsplan.

Het lesgeven centraal

De goede randvoorwaarden voor het onderwijs moeten effectief gebruikt worden. Allereerst verwachten we dat docenten verantwoordelijkheid nemen voor het leerproces van leerlingen. Daarvoor is werving van docenten die passen bij ons schoolconcept belangrijk.

Dat wil voor ons persoonlijk onderwijs in het bijzonder zeggen: docenten die plezier halen uit de interactie met leerlingen, de lessen centraal stellen en kleine klassen aangrijpen voor intensief onderwijs.

Om die docenten te kunnen werven is nodig dat we duidelijk communiceren wat we docenten te bieden hebben (en wat niet). Er zijn bovendien goede arbeidsvoorwaarden op maat nodig. Dat bereiken we met een 'eigen arbeidsovereenkomst' (rechtspositieregeling) die vastgesteld is voor onze scholen. Bij het verbeteren daarvan heeft de personeelsgeleding van de MR een duidelijke rol. Het werkklimaat en de arbeidsomstandigheden zijn onderwerp tijdens de voortgangsgesprekken van medewerkers met de schoolleiding. De schoolleiding neemt de informatie hieruit mee in het overleg van schoolleiders waar deze onderwerpen voor besluitvorming op tafel komen - binnen de mogelijkheden van de bekostiging van de scholen.

We streven ernaar zoveel goede en ervaren docenten aan onze school te binden. De arbeidsvoorwaarden voorzien daarom in extra treden op de salarisschalen. Nieuwe docenten van de verschillende vestigingen van Pvo-scholen krijgen voorafgaand aan het schooljaar een cursus om ingevoerd te raken in de werkwijzen. Een ervaren docent of de schoolleider heeft uren ingeroosterd voor het inwerken en wegwijs maken van nieuwe docenten.

Bekwame docenten en bekwaam onderwijs

We proberen meer ervaren docenten te werven. In de begroting gaan we er daarom van uit dat nieuwe docenten gemiddeld trede 6 hebben (van de 12) van hun salarisschaal. Met leraren die nog niet over de juiste kwalificaties beschikken, worden afspraken gemaakt over deadlines en zonodig de tussenliggende mijlpalen om te weten dat zij op koers liggen om de noodzakelijke kwalificatie te behalen.

We hechten er aan dat docenten hun bekwaamheid onderhouden. Voor de administratie gaan we gebruik maken van de mogelijkheden die Somtoday biedt. We faciliteren het onderhoud van de bekwaamheid door in het taakbeleid 10% van de tijd te reserveren voor het bestuderen van vakliteratuur, doen van cursussen etc. Verder is er een scholingsbudget van €1.600,- per voltijds aanstelling dat docenten in overleg met hun schoolleider mogen besteden.

Bij de voortgangsgesprekken wordt besproken hoe de docent zijn bekwaamheid heeft onderhouden in het afgelopen jaar en hoe hij dit wil gaan doen in het komende jaar. Hierbij kijkt de schoolleiding ook naar de vaardigheden binnen het team om ertoe bij te dragen dat het team gezamenlijk over de juiste vaardigheden kan beschikken.

De menselijke maat biedt voordelen, maar er zijn twee kwetsbaarheden. Ten eerste is er minder financiële marge om tegenvallers op te vangen, waardoor een onevenredig grote buffer aangehouden moet worden op de balans. Ten tweede is er voor sommige vakken maar één docent aanwezig, waardoor de beschikbare expertise tekort kan schieten.

Pvo compenseert dit door de samenwerking tussen de acht scholen. Door het curriculum, gebruikte lesmethoden, lessentabellen, PTA's, enz. met elkaar af te spreken en te bepalen kunnen docenten van de verschillende scholen gebruik maken van elkaars expertise. Schoolleiders wisselen hun ervaring uit en het bovenschools management draagt zorg voor een goede uitvoering van het onderwijsconcept.

Docenten krijgen verder voldoende budget om hun bekwaamheid te onderhouden en in de voortgangsgesprekken is die bekwaamheid ook onderdeel van de afspraken. De schoolleiding stimuleert dat de bekwaamheid van ieder team per leerjaar complementair is.

Duidelijkheid over wat we wel en niet bieden

Richting nieuwe ouders en leerlingen communiceren we duidelijk wat we zijn: Een school voor leerlingen die kiezen voor intensief onderwijs om zich te ontwikkelen. We communiceren ook duidelijk wat we aan zorg kunnen bieden en wat niet.

Gegeven ons onderwijsconcept kunnen we ruimte bieden aan leerlingen die gebaat zijn bij een prikkelarme omgeving, hoogbegaafde leerlingen en een specifieke groep leerlingen van leerlingen met lichte klachten in het autistisch spectrum. Een en ander leggen wij ook vast in ons Schoolondersteuningsplan (SOP).

We voorkomen daarmee dat verwachtingen ontstaan die we niet kunnen waarmaken. We bevorderen sociale cohesie en veiligheid. Dat doen we mede door met leerlingen van verschillende klassen en niveaus samen activiteiten te ondernemen. In het bijzonder door leerlingen van verschillende klassen samen te laten sporten en met de organisatie van de diverse taalreizen.

Transparante afspraken

Het onderwijsconcept van Pvo is inmiddels zo uitgekristalliseerd dat we de wettelijk voorgeschreven documenten hebben opgesteld.

Verder is er in het leerlingstatuut een 'escalatieladder' vastgesteld, waarin staat welke maatregelen er genomen kunnen worden tegen gedrag dat de sfeer of de cultuur op school negatief beïnvloedt. Het is de taak van het team van schoolleiders om de uitvoering hiervan te coördineren en er vervolgens blijvend voor te zorgen dat regels bijgesteld worden als ze de doelgerichtheid in de weg komen te zitten.

We zorgen voor een systematische manier waarop informatie over de beleving van de school betrokken wordt in het maken van beleidskeuzes. Dat doen we via de (G)MR, tevredenheidsonderzoeken, enquêtes onder alle betrokkenen en bijeenkomsten van teammedewerkers met de schoolleiding. Via de externe vertrouwenspersoon zorgen we voor een laagdrempelige manier om vragen en klachten in behandeling te geven.

In het bereiken van de doelen gaan we innovatieve oplossingen niet uit de weg. We volgen echter geen onderwijsvernieuwingen als er geen duidelijke bewijzen zijn dat ze effectief zijn. Bovendien doen we zelf geregeld onderzoek naar effectieve lesmethoden. We streven er naar om van onze onderzoeken verslag te doen in een vorm waarin we het kunnen publiceren. Daarmee kunnen we de keuzes die we maken beter verantwoorden.

4. Hoe we het bereiken van doelen meten

Op een kleinschalige school waar docenten veel zicht hebben op hun leerlingen, is zeer veel informatie informeel voorhanden. Het is belangrijk om de belangrijkste cijfers en resultaten in kaart te hebben om te kunnen controleren en te sturen. Daarvoor heeft het bestuur de zogenaamde Kernstandaards ontwikkeld. Op basis van deze kernstandaards krijgt het bestuur driemaal per jaar rapportages.

Zoveel mogelijk 'evidence' laten meewegen

De schoolleiding neemt de informatie mee uit de zogeheten 'hinkelpaden', waarin alle doorstroom is meegenomen, in de evaluatie van de ontwikkeling van leerlingen en de bepaling van het beleid. De hinkelpaden geven inzicht in leerlingen die instromen of uitstromen, blijven zitten of over gaan en al dan niet op niveau blijven.

Docenten worden geholpen om het onderwijs zo goed en effectief mogelijk te geven. Er worden jaarlijks lesbezoeken gehouden waarna terugkoppeling gegeven wordt op mogelijke verbeteringen en tips om die te realiseren. Bij die lesbezoeken is er aandacht voor differentiatie van het onderwijs over de klassen. Er worden jaarlijks enquêtes onder leerlingen gehouden voor terugkoppeling aan docenten over hun lessen. Het administratieve systeem houdt bij of docenten bijdragen aan de informatievoorziening over leerlingen en of ze deze informatie ook betrekken in hun werk. Er is jaarlijks een voortgangsgesprek van iedere docent met de schoolleider. Daarin wordt het werk op basis van alle beschikbare informatie geëvalueerd en afspraken gemaakt over de verdere ontwikkeling.

Er is drie maal per jaar gelegenheid voor een schoolbreed overleg van docenten en schoolleiding om de ontwikkelingen op school te evalueren en bespreken. De schoolleiding neemt de informatie hieruit mee in verbetermogelijkheden ter bespreking in het overleg met de andere schoolleiders.

Vragen en klachten die ter behandeling bij de toezichthouder worden ingediend, worden verzameld en samengevat om inzicht te krijgen in wenselijke verbeteringen en het stellen van prioriteiten daarin.

Van docenten en leerlingen die weggaan proberen we te achterhalen wat de redenen voor vertrek zijn. Als dat niet helder is, wordt een exitgesprek gevraagd. De redenen worden periodiek samengevat en ter beoordeling van het schoolleidersoverleg voorgelegd om te zien of er verbeterpunten uit te destilleren zijn.

In de onderwijskundige informatie die mentoren over leerlingen registreren zit een toevoeging voor de registratie van incidenten. De rapportage hiervan wordt door de schoolleiding in aanvulling op de veiligheidsmonitor meegenomen in de beleidsbepaling.

Zicht van docenten op ontwikkeling van leerlingen

De registratie van voortgang in het schoolwerk, van aanwezigheid, van eventuele opmerkingen uit contacten met ouders, van eventuele incidenten, alsmede de controle op het gemaakte werk en de toetsresultaten geven een goede monitoring van de ontwikkeling van iedere leerling. Omdat monitoring alleen effectief is als ze ook bekeken wordt, is er een registratie van de frequentie waarin docenten de informatie raadplegen. Indien dat onvoldoende is krijgen docenten daar terugkoppeling op, in elk geval uit het administratieve systeem en znodig ook van de schoolleiding.

Docenten vullen het zicht op ontwikkeling aan met de informele informatie die ze over iedere leerling hebben (zie de paragraaf hierboven over dit zicht). Die informatie delen ze met elkaar tijdens zowel het mentor overleg als tijdens het informele contact onderling tussen de lessen door. De schoolleiding controleert in hoeverre docenten dit doen en spreekt hen hier zo nodig op aan.

Zicht op kwaliteit didactisch handelen en begeleiding van leerlingen

Er is een nauwgezet zicht op de ontwikkeling van leerlingen. Dit beschouwen we als indirecte informatie over de kwaliteit van het didactisch handelen en begeleiding van leerlingen. Laat de ontwikkeling te wensen over, dan is dat een aanwijzing dat er mogelijk een en ander schort aan het didactisch handelen en de begeleiding. De schoolleiding maakt hiertoe regelmatig overzichten van de stand van zaken van alle leerlingen.

De enquêtes onder leerlingen en de lesobservaties geven verder inzicht in de kwaliteit van de lessen en het didactisch handelen. Indien de kwaliteit bij meerdere docenten op een klas te wensen over laat, maakt het team afspraken over een aanpak in de lessen voor deze klas om te komen tot verbetering. Indien de kwaliteit bij een docent te wensen overlaat kan de schoolleiding aanwijzingen geven of deze docent vragen om het licht op te steken bij andere docenten. Indien er geen verbetering optreedt, gaat de schoolleiding op zoek naar een vervanger en neemt afscheid van de betreffende docent.

5. Kwaliteitsborging

Kwaliteitsbeleid: onze uitgangspunten

Wij hebben een kwaliteitszorgstelsel en werken systematisch aan kwaliteitszorg, we evalueren, reflecteren en verbeteren onze onderwijskwaliteit.

Het kwaliteitsbeleid van de Scholen voor Persoonlijke Onderwijs kent tien uitgangspunten:

1. Kwaliteit is bij ons 'tastbaar en toetsbaar';
2. Wettelijk kaders en regelingen bepalen ons beleid en onze speelruimte;
3. Wij voldoen aan de wettelijke vereisten ten aanzien van de basiskwaliteit. We handelen integer, zorgvuldig en bewust;
4. Op basis van zelfgekozen criteria streven wij voor onze scholen naar een eigen standaard voor 'een goede school';
5. Onze onderwijsvisie en opvattingen over het onderwijsconcept en pedagogisch klimaat zijn sturend;
6. Cultuur en structuur gaan hand in hand; het inhoudelijke gesprek staat centraal;
7. Onze kwaliteitszorginstrumenten zijn op orde en we koersen op kwalitatieve gesprekken;
8. We leggen rekenschap af en zorgen voor een goede governance;
9. Wij kiezen voor overzichtelijkheid;
10. We zorgen voor een duidelijke rolverdeling en een heldere organisatie.

Hieronder lichten we de uitgangspunten toe.

5.1 Kwaliteit is tastbaar en toetsbaar

Kwaliteit moet voor medewerkers, docenten en werkveld vertegenwoordigers tastbaar en toetsbaar zijn.

Kwaliteitsbeleid is gebaseerd op een gedeelde onderwijsvisie en een gedeelde pedagogische aanpak. Het verbeteren van kwaliteit is geen missie van bestuur en schoolleiding, we werken aan een cultuur waar het werken aan kwaliteit een vanzelfsprekendheid is die door het iedereen wordt gevoeld. De organisatiestructuur en het personeelsbeleid sluiten hierop aan.

5.2 Wettelijk kader, regelingen en onderzoekskader bepalen ons beleid en onze speelruimte.

De Wet op het Voortgezet Onderwijs en de daarmee samenhangende regelgeving bepaalt ons speelveld. Onze scholen en het bestuur voldoen aan de wettelijke eisen. Tegelijkertijd maken we gebruik van de ruimte die de wet ons geeft. Wij verwijzen hier kortheidshalve naar de brochure van het ministerie van OCW 'Ontdek de ruimte' van oktober 2018. De brochure schetst de ruimte die scholen en bestuur hebben ten aanzien van de onderwijstijd, de onderwijsinhoud en inspraak en verantwoording. De belangrijke wetten voor ons kwaliteitsbeleid zijn:

- Wet op het voortgezet onderwijs (WVO);
- Wet op de erkende onderwijsinstellingen (WEO);
- Leerplichtwet 1969;
- Wet medezeggenschap op scholen (WMS);
- Wet overige OCW-subsidies;
- Experimentenwet Onderwijs .

De Inspectie van het Onderwijs hanteert het zogenaamde Onderzoekskader, dat behelst een viertal kwaliteitsgebieden met 12 standaarden.

In het waarderingskader onderscheidt de inspectie 14 kwaliteitsgebieden: Onderwijsproces, Veiligheid en Schoolklimaat, Onderwijsresultaten, Sturen, Kwaliteitszorg en Ambitie. Iedere standaard binnen het kwaliteitsgebied is op basis van de betreffende deugdelijkheidseisen geoperationaliseerd. Bij iedere standaard is tevens ruimte voor een dialoog over de eigen kwaliteitsaspecten van bestuur en scholen. Hiernaast houdt de financiële inspectie toezicht op het financieel beheer. Het waarderingskader voortgezet onderwijs kent volgens het onderzoekskader de volgende opbouw:

KWALITEITSGEBIEDEN EN STANDAARDEN VO SCHOOLNIVEAU	
OP ONDERWIJSPROCES	
OP1	Aanbod
OP2	Zicht op ontwikkeling en begeleiding
OP3	Pedagogisch-didactisch handelen
OP4	Onderwijstijd
OP6	Afsluiting
VS VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT	
VS1	Veiligheid
VS2	Schoolklimaat
OR ONDERWIJSRESULTATEN	
OR1	Resultaten
OR2	Sociale en maatschappelijke competenties
SKA STUREN, KWALITEITZORG EN AMBITIE	
SKA1	Visie, ambities en doelen
SKA2	Uitvoering en kwaliteitscultuur
SKA3	Evaluatie, verantwoording en dialoog

De scholen en het bestuur dienen in ieder geval te voldoen aan de standaarden die een eindkwalificatie 'basiskwaliteit / voldoende' opleveren.

Deze standaarden liggen vast en moeten worden gerealiseerd. De kwalificatie 'voldoende' is onze ondergrens. We dagen scholen daarnaast uit om te streven naar de kwalificatie 'goed'.

5.3 Wij voldoen aan de wettelijke vereisten en de eisen van de inspectie ten aanzien van basiskwaliteit.

De inspectie maakt in haar toezicht onderscheid in bij wet geregelde deugdelijkheidseisen en de eigen aspecten van kwaliteit van bestuur en scholen. Deugdelijkheidseisen zijn objectiveerbare, zo veel mogelijk op het niveau van de wet geregelde algemene kwaliteitsnormen, die zodanig helder zijn dat de vrijheid van richting en inrichting gewaarborgd blijven. Deugdelijkheidseisen hebben betrekking op de onderwijskwaliteit en het financieel beheer. Dit wordt samengevat met het begrip 'basiskwaliteit'. Eigen aspecten van kwaliteit hebben betrekking op de ambities en doelen die een bestuur/school zelf stelt en die verder reiken dan de basiskwaliteit. Bij de waardering 'goed' worden naast de deugdelijkheidseisen ook eigen aspecten van kwaliteit betrokken.

Oordeel standaard (goed, voldoende, onvoldoende) met bijbehorende norm:

GOED: De school voldoet op overtuigende wijze aan de eigen aspecten van kwaliteit.

VOLDOENDE: De school voldoet aan de deugdelijkheidseisen.

ONVOLDOENDE: De school voldoet niet aan de deugdelijkheidseisen.

5.4 Op basis van zelfgekozen criteria streven wij voor onze scholen naar een eigen standaard voor 'een goede school'

Het bestuur en de Pvo-scholen willen -vanzelfsprekend- voldoen aan de deugdelijkheidseisen die de Inspectie voor het Onderwijs stelt. De kwalificatie 'basiskwaliteit/voldoende' voor al onze scholen is voor ons de ondergrens. Onze scholen streven vervolgens naar 'een goede school'. Daar horen de volgende kenmerken bij:

- Onderwijs dat voldoet aan het gestelde niveau en leerlingen motiveert om het beste bij zichzelf boven te halen.
- (Oud)leerlingen en ouders die hun school hoger waarderen dan het landelijk gemiddelde.
- Docenten die hun werk met plezier doen en de gegeven professionele ruimte optimaal benutten.
- Leerlingen die op niveau hun examen afronden met cijfers die tenminste op het landelijk niveau liggen, afstuderen en hun studie adequaat en met succes (in hun beroepspraktijk) kunnen toepassen.
- Vervolgonderwijs, dat onze leerlingen graag ziet komen omdat ze goed zijn voorbereid op hun vervolgstudie of werksituatie.
- Een probleemloze organisatie van het onderwijs, waarin klachten serieus genomen worden en fouten tijdig worden hersteld.

In de notitie 'Onze ambities' leggen we onze prioriteiten vast.

5.5 De onderwijsvisie en het pedagogisch concept zijn sturend

Kleine klassen in kleinschalige scholen, waar alle leerlingen in beeld zijn en volop kansen krijgen en waar docenten hun professionele ruimte optimaal benutten. Deze kenmerken vormen de essentie van het Pvo-concept.

In ons onderwijsmodel leggen we vast wat onze uitgangspunten en afspraken zijn. Van de docenten verwachten wij dat zij hun vakgebied op een goed niveau beheersen. Op deze wijze is het mogelijk om de docententeams - binnen de kaders van de onderwijsvisie en het opleidingsprofiel - passende professionele ruimte te geven.

Op school- en teamniveau wordt in overleg met docenten bepaald aan welke kwaliteitscriteria hun lessen en onderwijs moeten voldoen. Het bestuur ziet erop toe dat docenten in de gelegenheid worden gesteld hierover met elkaar en de schoolleiding in gesprek te gaan.

Onze Pvo-scholen voelen de effecten van de krapte op de arbeidsmarkt. Als bestuur zien we erop toe dat er bevoegde docenten voor de klas staan. Waar dit nog niet het geval is, maken we afspraken over het halen van de benodigde bevoegdheid.

5.6 Binnen Pvo werken we cyclisch aan de onderwijskwaliteit.

Centraal in het kwaliteitsbeleid van onze scholen staat dat het werken aan kwaliteit voor iedere betrokkene (bestuur, schoolleiding, docent, leerling) een vanzelfsprekendheid is. Dat vraagt om een cultuur die stimuleert dat alle betrokkenen zich continu richten op het definiëren en behalen van de gewenste kwaliteit. Door elkaar consequent op een kritische, opbouwende wijze scherp te houden, kan de kwaliteit worden verbeterd.

Een dergelijke cultuur stuurt het gedrag van mensen en is erop gericht zo goed mogelijk onderwijs te verzorgen. Een dergelijke cultuur gedijt niet bij strikte regelgeving en voortdurende aansturing en controle van boven, maar vraagt om terugkerende, betekenisvolle interacties van alle betrokkenen en een goede communicatie. Van alle betrokkenen bij onze scholen wordt gevraagd hun verantwoordelijkheid te nemen en keer op keer met elkaar in gesprek te gaan over de kwaliteit van elkaars werk. Dit betekent dat de kwaliteitszorgsystemen dienstbaar moeten zijn aan de mensen en niet andersom.

5.7 Kwaliteitszorg en kwaliteitsborging: kwantitatieve instrumenten op orde en ruimte voor kwalitatieve gesprekken

Bij onze kwaliteitszorg (het geheel van activiteiten die zijn gericht op de bewaking, handhaving en verbetering van de kwaliteit. *Onderwijsraad 2015*) zetten wij zowel kwantitatieve als kwalitatieve beleidsinstrumenten in.

Bij kwantitatieve beleidsinstrumenten werken wij met meetbare normen, benchmarks en/of streefgetallen. Kwantitatieve gegevens zijn heel belangrijk en onmisbare bouwstenen voor het kwalitatieve gesprek. Dat gesprek, dat op alle niveaus moet worden gevoerd, beschouwen wij als de basis voor een goede kwaliteitscultuur.

De Pvo-scholen leggen in hun kwaliteitsbeleid de nadruk op de kwalitatieve benadering en zien kwantitatieve instrumenten daarbij als belangrijk ondersteunend materiaal. Belangrijke instrumenten in deze sfeer zijn ook onderlinge lesbezoeken, intervisie/onderlinge feedback en lesbezoeken in het kader van de gesprekkencyclus.

In hoofdstuk 4 wordt aangegeven welke kwantitatieve instrumenten wij op bestuurs- en schoolniveau inzetten.

5.8 Bereid tot rekenschap/verantwoording en toezicht

In aansluiting op de opvattingen van de Onderwijsraad zien de Pvo-scholen de begrippen rekenschap en verantwoording grotendeels als synoniemen. Het betekent “aan andere belanghebbenden laten zien hoe onze scholen en het bestuur zo goed mogelijk proberen te presteren en functioneren”.

5.9 Kiezen voor overzichtelijkheid

Wil kwaliteitszorg door alle betrokkenen worden gedragen dan is het belangrijk om te kiezen voor een transparante en overzichtelijke systematiek van de kwaliteitszorg. In feite gaat het dan om:

- Voldoen aan de basiskwalificaties;
- Controleerbare doelstellingen;
- Vastlegging van de gewenste verbetering door de Plan Do Check Act (PDCA)-cyclus in de organisatie: een verbetering uitvoeren, scherp kijken wat het effect is, periodiek evalueren en gewilde aanpassingen daadwerkelijk doorvoeren;
- De al genoemde passende kwaliteitscultuur moet zorgen voor een duidelijke en doorleefde visie, een gezamenlijke gerichtheid op verbeteringen, aanspreekbaarheid en samenwerking;
- Leerling- en ouderbetrokkenheid is een voorwaarde voor een goede kwaliteitszorg;
- Externe oriëntatie voorkomt bedrijfsblindheid. Betrokkenheid en reflectie van externe sleutelfiguren en sleutelinstellingen zijn noodzakelijk om fris te blijven. Collega-instellingen in de keuren van onze scholen laten kijken (peer review) is leerzaam en verrijkend.

5.10 Duidelijke rolverdeling en organisatie

De vaststelling van het beleid, het zorgdragen voor de juiste organisatie en verantwoording naar de interne en externe toezichthouders blijven de verantwoordelijkheid van de schoolleiding en het college van bestuur. Toch is kwaliteitszorg een verantwoordelijkheid van iedereen die bij ons werkt. Alle medewerkers van Pvo hebben daarin een verantwoordelijkheid en ze zijn er zich van bewust dat zij ieder bijdragen aan een goede onderwijskwaliteit.

Iedere school heeft een onafhankelijke onderwijsexamencommissie ingesteld die voor Pvo toezicht houdt op het goed functioneren van het examensecretariaat en van het examenproces zodat onze scholen voldoen aan de nieuwe regelgeving terzake.

De algemeen coördinator is belast met de uitvoering en coördinatie van het kwaliteitsbeleid. Hij ziet erop toe dat de schoolleiders de onderzoeken van *kwaliteitsscholen.nl* op de juiste wijze en met de afgesproken frequentie uitvoeren. Bovendien ondersteunt hij de scholen in de voorbereiding en nazorg.

De algemeen coördinator ziet er verder op toe dat bij de beoordeling van docenten en overige collega's de juiste instrumenten en werkwijzen worden gehanteerd. Bovendien zorgen scholen voor de uitvoering van de schriftelijke (eventueel elektronische) tevredenheidsonderzoeken en de coördinatie van de monitoractiviteiten (studieresultaten, eventuele studievertraging, uitval e.d.). De schoolleider draagt verder zorg voor overzichten, die mede de basis vormen voor de docentbesprekingen en de overleggen met stakeholders.

6. Financieel Beheer op orde

Het bestuur is verantwoordelijk voor een deugdelijk financieel beheer. Het financieel beheer dient gericht te zijn op continuïteit van de scholen. Bovendien moet het doelmatig, rechtmatig en transparant zijn.

Continuïteit

Bestuur en scholen voldoen aan de eis van continuïteit omdat:

- Bestuur en schoolleiding inzicht hebben in de financiële uitgangspunten en de financiële ontwikkelingen voor de komende drie jaren;
- We een betrouwbare continuïteitsparagraaf in ons jaarverslag opnemen;
- Het bestuur vormgeeft aan het financieel beleid in samenspraak met directie, medezeggenschap en RvT;
- Bestuur en schoolleiding in staat zijn tijdig passende maatregelen te nemen indien financiële ontwikkelingen hierom vragen.

Wij houden zicht op de continuïteit door:

- Beleidsrijk en gericht te begroten en uitgaven conform te registreren;
- Ons financieel beleid in te richten op basis van duidelijke en cruciale kengetallen met de bijbehorende signaleringswaarde;
- Op basis van benchmarks goede analyses te maken over de financiële positie van bestuur en scholen.

Doelmatig

Bestuur en scholen dragen zorg voor een doelmatig beheer van de financiële middelen door:

- Subsidies doelmatig en effectief aan te wenden;
- Zich naar toezichthouders te verantwoorden over de doelmatigheid van uitgaven;
- Zich in het jaarverslag te verantwoorden over de wijze waarop de verkregen subsidies zijn ingezet.

Bestuur en scholen vergroten de doelmatigheid door:

- Beleid, ambities en bekostiging en financiële verantwoording nadrukkelijk te koppelen;
- Beleidsrijk te begroten en uitgaven voor beleidsmaatregelen gericht te verantwoorden.

Rechtmatigheid

Het bestuur laat de rechtmatigheid van het financieel handelen zien door:

- Integer en transparant te handelen. Ons handelen en de financiële resultaten hiervan zijn voor de toezichthouders toetsbaar;
- Inzicht te geven in de verworven middelen en de besteding van deze middelen;
- De toezichthouders een accountant te laten aanstellen die de controle uitvoert conform het onderwijssaccountantsprotocol.

Het bestuur wil geen twijfel laten bestaan aan de rechtmatigheid van de uitgaven door:

- De accountant ook regelmatig het administratieve proces van de stichting te laten doorlichten;
- In het jaarverslag structureel aandacht te geven aan het rechtmatigheidsaspect;
- De medezeggenschapsraden te betrekken bij begroting en jaarverslag.

7. Kwaliteitszorg, de aanpak

PDCA-cyclus geënt op onze reguliere organisatie

Wij beogen met het geformuleerde kwaliteitsbeleid:

- De kwaliteit van school en bestuur te verbeteren;
- De kwaliteit van school en bestuur te verantwoorden;
- Belanghebbenden over de kwaliteit van de school te informeren en hen om reflectie en feedback te vragen.

De Pvo-scholen werken met zogenaamde PDCA-cycli (Plan-Do-Check-Act), waarbij activiteiten systematisch gepland en uitgevoerd worden. Deze cyclus wordt toegepast op individueel, team-, school- en bestuursniveau. Bij de toepassing van de cyclus stellen wij ons steeds de volgende vijf vragen:

- Regelmatig nagaan waarin de kwaliteit van onze scholen en het bestuur gelegen is: *doen we de goede dingen?*
- Systematisch nagaan of de nagestreefde kwaliteit gerealiseerd wordt: *doen we de dingen goed?*
- Bepalen hoe de kwaliteit zichtbaar wordt gemaakt: *hoe meten we wat we willen weten?*
- Het laten toetsen van het beeld door anderen: *vinden anderen dat ook?*
- Bepalen wat de consequenties zijn van de uitkomsten van onderzoeken: *wat doen we met de verkregen informatie?*

De kwaliteitscyclus zoals benoemd door Deming is de meest voorhanden systematiek.

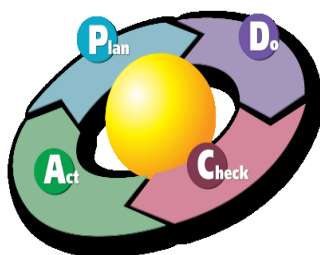
De vier activiteiten in de kwaliteitscirkel zijn:

Plan: Kijk naar de huidige werkzaamheden en ontwerp een plan voor de verbetering van deze werkzaamheden. Stel voor deze verbetering doelstellingen vast.

Do : Voer de geplande verbetering uit in een gecontroleerde proefopstelling.

Check : Meet het resultaat van de verbetering en vergelijk deze met de oorspronkelijke situatie en toets deze aan de vastgestelde doelstellingen

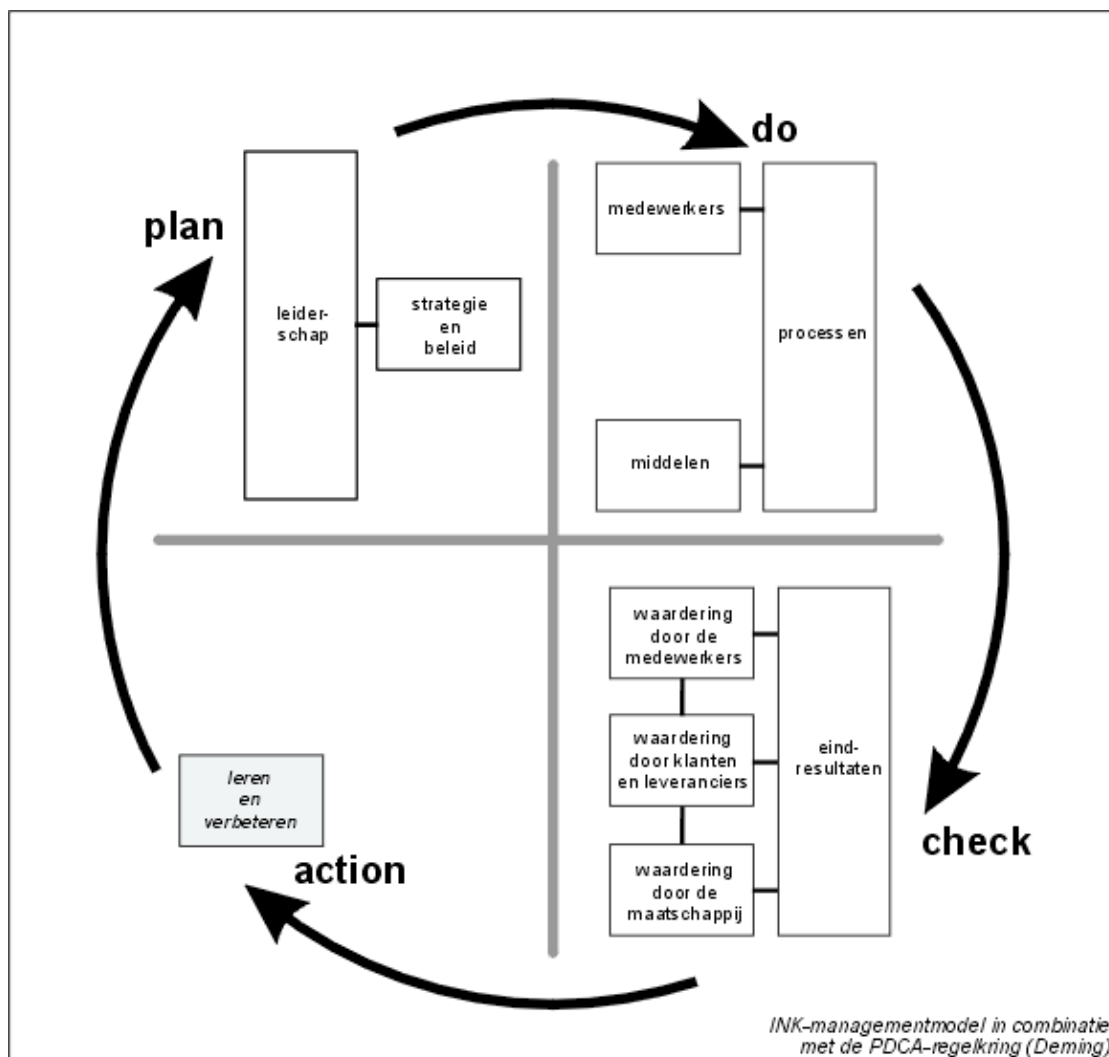
Act : Bijstellen aan de hand van de gevonden resultaten bij CHECK.

Figuur 1: schematische voorstelling PDCA-cyclus.

PDCA-cyclus integreren in regulaire (school)organisatieprocessen

De PDCA-cyclus dient niet op zichzelf in de organisatie te komen staan, maar wordt geïntegreerd in de reguliere school- en bedrijfsprocessen. Analyse- en verbeterprocessen worden gekoppeld aan reguliere overleggen (zoals onderwijsteams, schoolleidersoverleg, secties, examencommissies, medezeggenschapsraden, leerlingraden e.d) en kunnen aanleiding zijn tot veranderingen in beleidsvoornemens (actualiseren strategisch beleidsplan, beleidsnotities, schoolgids, schoolplan e.d.).
Figuur 2 is een schematische weerslag van dit voornemen.

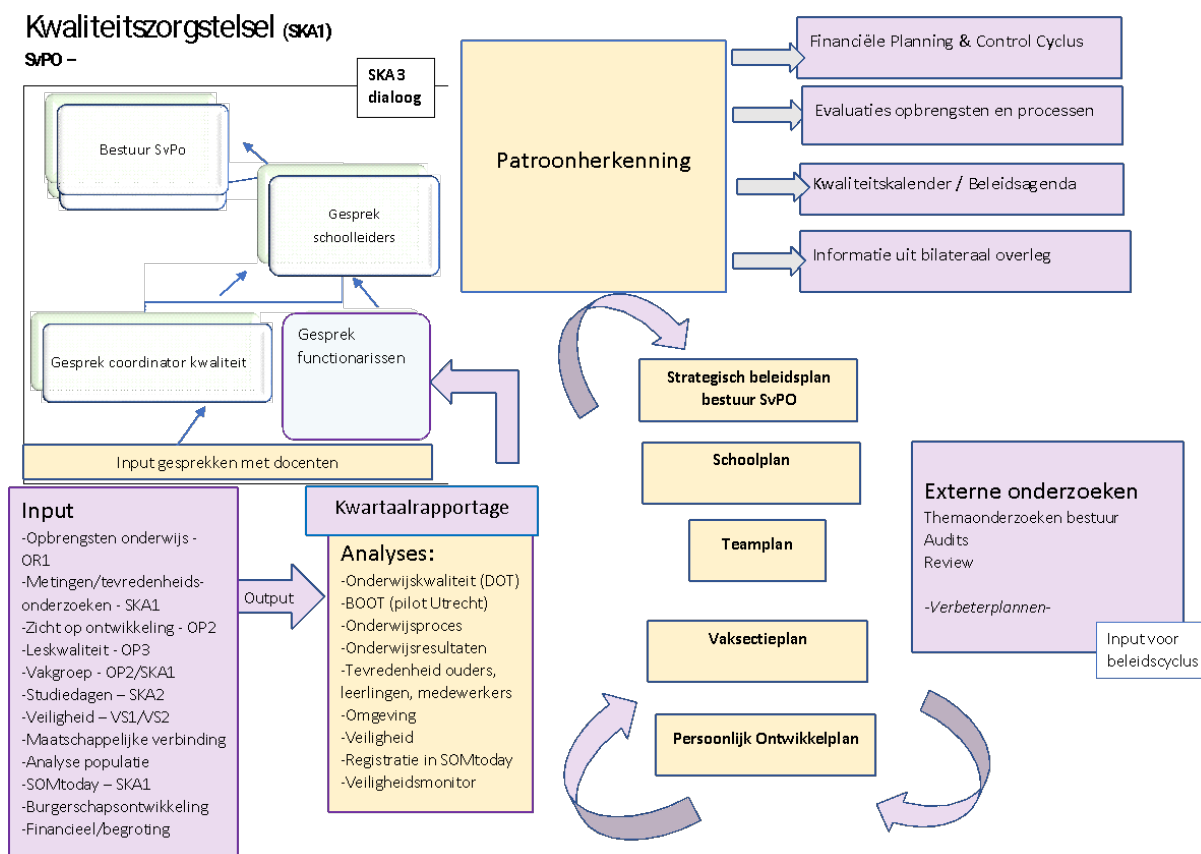
Figuur 2: De verbinding tussen het reguliere organisatiemodel en de PDCA cirkel

Integrale benadering

De Pvo-scholen kiezen voor een integrale vorm van kwaliteitszorg en kwaliteitscontrole:

- Voorop staat dat onze informatie betrouwbaar en valide moet zijn. Wij controleren onze informatie op deze twee aspecten.
- Voor de voortgang van het strategisch beleidsplan en de schoolplannen wordt gekozen voor controle op realisatie van de gestelde doelen.
- Het onderwijsaanbod zal regelmatig kritisch worden geëvalueerd door de schooldirecties en het bestuur. Hierbij is inbreng van externe stakeholders en de ervaringen van onze docenten natuurlijk ook van groot belang. Voorts zal onze financiële armslag in de toekomst ook bepalend zijn voor het aanbod dat wij op de scholen kunnen realiseren.
- De kwaliteit van de onderwijsinhoud en het onderwijsproces moet vooral ook onderwerp van gesprek zijn onze professionals: de docenten, onderwijsassistenten en stafmedewerkers. Hierbij spelen ook de onderzochte ervaringen van onze leerlingen natuurlijk ook een rol.
- Voortgang van leerresultaten monitoren wij door de gegevens van DUO en eigen gegevens (Somtoday) kritisch te analyseren. Verder zullen wij voor de tevredenheidsonderzoeken onder leerlingen, ouders en personeel gebruik maken van de vragenlijsten van Kwaliteitscholen. Deze vragenlijsten zijn op basis van de eigen behoefte bij te stellen of aan te vullen. Kwaliteitscholen biedt voor de analyse een goede managementtool, waardoor er makkelijker kan worden geëvalueerd en er ook benchmarks beschikbaar zijn.
- Personeelsbeleid / HR-beleid is gericht op 'leren van elkaar', actief lesbezoek, ondersteunende coaching en deskundigheidsbevordering en een goede gesprekkencyclus. Elkaar aanspreken op kwaliteit hoort bij de schoolcultuur.
- Scholen op de Kaart / Vensters voor Verantwoording biedt een prima mogelijkheid om op basis van de achterliggende managementtool kerngegevens (instroom, herkomst leerlingen, onderwijsresultaten, tevredenheidsonderzoeken, profilering, veiligheidsbeleving e.d.) tussen scholen en besturen goed te vergelijken. Wij zullen de benodigde eigen gegevens tijdig aanvullen.
- Voor ons financieel beleid zullen wij een aantal relevante kengetallen ontwikkelen. Deze kengetallen zullen in de begroting en het jaarverslag worden gepresenteerd.
- Het bestuur zal consequent critical friends uitnodigen op het bestuursbeleid te reflecteren.
- Natuurlijk bieden gesprekken binnen en buiten de scholen en het bestuur veel materiaal om de kwaliteit van onze scholen en het bestuur aan de orde te stellen. Gesprekken met leerlingen en ouders moeten hierbij vanzelfsprekend worden.
- Tot slot zal de inbreng van onze interne toezichthouders en de Inspectie van het Onderwijs belangrijke inspiratiebronnen zijn om de dialoog aan te gaan over de kwaliteit van onze scholen en het bestuur.

8. Ons kwaliteitszorgstelsel in een schema

Kwaliteitszorg: de kalender (wie doet wat wanneer?)

In de kwaliteitskalender brengen we in beeld welke activiteiten op welk moment in het schooljaar op de rol staan en wie daarin de lead neemt. Ieder schooljaar wordt deze kalender geactualiseerd. In onderstaande figuur laten we zien hoe dit bij Pvo vormgegeven wordt.

Kwaliteitsstelsel Pvo-scholen						
Uitgangspunt: cyclisch, systematisch en planmatig						
Periode	standaard	Frequentie	Wat doen we?	Instrumenten	Opdrachtgever	Uitvoering en ondersteuning
			LTO= Leerlingtevredenheidsonderzoek, OTO= Oudertevredenheidsonderzoek, MTO= Medewerkertevredenheidsonderzoek		B= Bestuur, D= Schooldirectie, T= Onderwijsteam	S= staffunctionaris Onderwijs&kwaliteit, M= Medewerker school, TL= Teamleider, E= Expert, SV= Sectievoorzitter

Bijlage 1: Burgerschapsonderwijs¹

Overeenkomstig ons basisconcept waarbij het onderwijs in de klas wordt vormgegeven, is ook het burgerschapsonderwijs geïntegreerd in de lesstof van verschillende vakken en in de cultuur en organisatie van de school³.

In de onderbouw is er bij filosofie aandacht voor antropologie, ethiek en de betekenis van rechten en plichten. Verder is er bij filosofie ruimte voor alternatieve werkvormen in de les, met aandacht voor discussie, argumentatie en meningsvorming. Bij geschiedenis is er in de onderbouw aandacht voor universele rechten en vrijheden binnen de context van staatsvorming en van dekolonisatie. Bij aardrijkskunde is hier aandacht voor in de context van ontwikkelde en ontwikkelende samenlevingen.

Debat en meningsvorming is in de bovenbouw opnieuw onderdeel van het curriculum, in het bijzonder bij Nederlands. Bij filosofie worden de grondslagen van de democratische rechtsstaat verder onderzocht.

Leerlingen krijgen verder veel gelegenheden om deel te nemen aan taal- en cultuurreizen. Daar maken ze kennis met andere culturen en krijgen de kans te reflecteren op hun eigen gebruiken, tradities, vieringen en rituelen.

Iedere school organiseert een maatschappelijke stage. De maatschappelijke stage wordt in de regio aangeboden. Op deze manier leert de leerling zowel de maatschappelijke, stedelijke of regionale omgeving goed kennen. Bovendien doet de leerling maatschappelijk relevante (werk)ervaringen op.

In de cultuur van de school is het burgerschapsonderwijs op meer indirecte wijze verweven. Door de kleinschaligheid is de invloed van ieder individu meer zichtbaar en merkbaar. Dat wil zeggen: jouw inbreng doet er toe. Je merkt als leerling in een kleine klas duidelijker het effect van je eigen bijdragen en je eigen rol. Ook is er door de schaalgrootte meer transparantie. Zowel positieve als negatieve bijdragen vallen sneller op: Je bent niet anoniem. Dat geeft meer reflectie op de sociale gemeenschap van de school en van de klas waar je als leerling deel van uit maakt.

---

³ Het ministerie van OCW vraagt t.a.v. het burgerschapsonderwijs de bevordering van actief burgerschap en van kennis van, respect voor en oefening in de omgang met: De basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de universele rechten en vrijheden van de mens. Het burgerschapsonderwijs moet verder de competenties ontwikkelen om bij te dragen aan de democratische samenleving. Ook moet het handelen van docenten in overeenstemming zijn met die waarden.

Bijlage 2: Aanvullende onderdelen

In dit schoolplan komen niet alle elementen aan de orde die in de handreiking voor het schoolplan van het Ministerie van OCW zijn genoemd. Dat is hetzij omdat ze niet van toepassing zijn, hetzij omdat ze al in andere documenten zijn benoemd. Voor de volledigheid melden wij dat:

- Er is geen sprake van de aanvaarding van materiële en/of geldelijke bijdragen anders dan de vrijwillige ouderbijdrage middels sponsoring. Er is daarom ook geen sponsorbeleid uitgewerkt.
- Hoewel de Pvo openstaat voor alle gezindten en levensbeschouwelijke richtingen, is het geen samenwerkingsschool waarbij scholen van verschillende richtingen zijn gefuseerd. Er is om die reden ook geen identiteitscommissie samengesteld voor het bewaken van de identiteiten in die samenwerking.
- Er is geen aanleiding om beleid vast te stellen ten aanzien van de evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding. Op het moment van schrijven van dit schoolplan is het aandeel vrouwen in de schoolleiding meer dan 50% en er is geen reden aan te nemen dat het in de toekomst anders zal zijn.
- In het recent vastgestelde schoolondersteuningsprofiel wordt al in gegaan op de relatie met het onderwijskundig beleid. Het is daarom niet nodig dat in dit schoolplan opnieuw te doen.

Bijlage 3: Beleid bij achterstanden, met name achterstandsbeleid voor taal

Alle beleid is bij Pvo zoveel mogelijk generiek. Door veel onderwijstijd te bieden wordt er werk gemaakt van het wegwerken van achterstanden. Voor leerlingen die geen achterstanden hebben is de extra onderwijstijd geen probleem, omdat ze in een aparte klas zitten waar die extra tijd aan verdieping besteed kan worden.

Voor bijvoorbeeld Nederlands is bij Pvo in leerjaar 1 wekelijks 255 minuten ingeroosterd (3 blokken van 85 minuten), terwijl de norm 200 minuten is (vier blokken van 50 minuten elk).

Met opzet is er voor zowel Nederlands, Engels, Frans als wiskunde in jaar 1 en 2 veel meer tijd ingeruimd dan gangbaar. Dat is gedaan om meer oefeningen te kunnen inplannen voor deze vakken en zodoende taal- en rekenachterstanden weg te werken.

Voor het opsporen en wegwerken van taalachterstand is eind 2022 gekozen voor het programma Diataal. Met de diatoetsen worden eventuele achterstanden in kaart gebracht. Diatoetsen zijn adaptieve toetsen. De diatoetsen zijn digitaal beschikbaar en adaptief van karakter. Ze geven diagnostische informatie en een heldere rapportage aan docent en leerling. Ze sluiten aan bij het niveau van je leerlingen, waardoor zij zich capabel voelen om de toets te maken. Leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen en zijn gemotiveerd om te groeien. Door het afnemen van diatoetsen in combinatie met de cognitieve capaciteitentest NSCCT, worden de streefdoelen in de Dia-groeiwijzer in overeenstemming gebracht met het leerpotentieel van iedere leerling. De zogenaamde de dia-groeiwijzer, het digitale systeem, brengt de groeimogelijkheden van iedere leerling in beeld. Dit geeft richting aan de verdere ontwikkeling in de nabijgelegen zone (Vygotsky). Met het aansluitende flexibele oefenmateriaal van diaplus kan worden ingespeeld op de individuele leerbehoeften van leerlingen.

Op deze wijze wordt formatief gewerkt, want de toetsuitslag laat zien wat de volgende stap in het leerproces van je leerlingen moet zijn. Leerlingen zien zelf op de dia-groeilijnaal hoe ver ze zijn. Dit kan motiveren. De diagnostische toetsen geven een beeld van de sterke en zwakke punten zijn op het gebied van taal.

Voor het eerste leerjaar van het voortgezet onderwijs is er een begin- en een volgmeting. In leerjaar 2, 3 en voor sommige toetsen HV4 is er telkens een volgmeting. Leerlingen die in leerjaar 2 of 3 instromen, kunnen in dat leerjaar een nulmeting en een volgmeting maken. In het voortgezet onderwijs zijn er voor Nederlands toetsen voor begrijpend lezen (Diatekst), woordenschat (Diawoord), spelling (Diaspel) en voor luistervaardigheid (Diafoon). Voor Engels zijn er toetsen voor begrijpend lezen (Diatekst) en woordenschat (Diawoord). Voor rekenen/wiskunde is er een rekentoets (Diacijfer) en een wiskundetoets (Diawisk).

Hiernaast kunnen docenten gebruik maken van oefenmateriaal dat bij VO content beschikbaar is.

Vwo-leerlingen kunnen in de zesde klas een extra programma schrijfvaardigheid krijgen. Dit programma is gebaseerd op een module van de Open Universiteit, ten bate van academische schrijfvaardigheid.

In de bovenbouw wordt bij wiskunde A apart aandacht besteed aan wiskunde voor economie. Bij wiskunde B staat het Basisboek Wiskunde op het programma, waarin toegepaste wiskunde voor techniek en natuurkunde aan de orde komt.